

Stanisław Głowa

"Der verborgene Glanz oder die paradoxe Lobpreisung", Walter Nigg, Oltea-Freiburg im Breisgau 1971 : [recenzja]

Collectanea Theologica 42/4, 253

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

najciekawszej literatury na omawiane problemy. Jest wprawdzie dokładny indeks haseł i analityczny spis rzeczy, ale to nie jest to samo. Brakuje też indeksu imiennego.

Ks. Stanisław Głowa SJ, Warszawa

Walter NIGG, *Der verborgene Glanz oder die paradoxe Lobpreisung*, Oltea-Freiburg im Breisgau 1971, Walter-Verlag, s. 296.

Walter Nigg, szwajcarski protestant, głęboko religijny historyk chrześcijańskiej pobożności, jest autorem wielu cenionych dzieł, takich jak np. *Grosse Heilige, Das Buch der Ketzler, Maler des Ewigen, Vom Geheimnis der Mönche, Der christliche Narr, Das ewige Reich*.

W swej obecnej książce ukazuje szereg postaci, które można nazwać świętymi, aczkolwiek nie wszyscy są wyniesieni na ołtarze. Ongiś Sabatier interesował się św. Franciszkiem z Asyżu i przeciwstawiał go Kościołowi instytucjonalnemu. Autor nie idzie po tej linii przeciwstawiania kogoś komukolwiek, lecz chodzi mu o wydobycie na światło dzienne aspektu charzmatycznego i dynamicznego w chrześcijaństwie, związanego często od średniowiecza z nurtem franciszkańskim.

Dzisiejszy usamodzielniony i „dojrzały” świat odczuwa niejednokrotnie wewnętrzne ubóstwo i szuka utraconego, a jednocześnie nieznanego wymiaru Bożej obecności. Aby ten żywy wymiar plastycznie przedstawić, autor podaje czytelnikowi w niniejszej książce sześć małych mistyczno-religijnych biografii katolików i protestantów. Nie jest jednak ważny w tym wypadku klucz konfesyjny dla scharakteryzowania poszczególnych postaci. To, co jest wspólne wszystkim omawianym osobom, można określić jako egzystencjalny, franciszkańsko-mistyczny kierunek pobożności chrześcijańskiej. Jest to linia, która wyraźnie wiedzie od Augustyna poprzez Franciszka, Bonaventurę, Tomasza à Kempis, Ruysbroeckę, Pascala aż do Jana Marii Vianney'a. Nigg opisując ze znanstwem i sympatią ten kierunek pobożności, uniknął snobistycznego antyintelektualizmu, a jego książka nie jest atakiem na intelektualne chrześcijaństwo. Wszystkie postacie są przedstawione pod kątem ich chrześcijańskiego zaangażowania, ustawicznego przeżywania obecności żywego Boga we własnym życiu oraz promieniowania tą obecnością.

Autor wydobywa z cienia osoby przeważnie nieznanego polskiemu czytelnikowi, w sposób zarówno pełen erudycji jak i prostoty. Są to tchnący duchem braterstwa i ekumenizmu protestanci, jak Claudius Matthias i J. Chr. Blumhardt, oraz wyniesieni na ołtarze katolicy, jak Johannes Birndorfer czy Niklaus von Flue. Ten ostatni zwłaszcza jest ciekawą osobistością: człowiek świecki, żonaty, ojciec dziesięciorga dzieci, mistyk i święty! Wreszcie szóstkę wymienionych postaci zamykają karmelita francuski, brat zakonny, Nicolas Hermann i towarzysz św. Franciszka z Asyżu, brat Egidiusz.

Szereg wymienionych osób, także protestanci, posiadało różnego rodzaju przeżycia mistyczne, a niektóre miały nawet prywatne objawienia. Nigg potrącił delikatnie, a jednocześnie rzeczowo przedstawić wszystkie związane z tym problemy, bez skrajnego krytycyzmu i bez egzaltacji. Wertykalny wymiar chrześcijaństwa zyskał w tej książce plastyczną i barwną oprawę.

Ks. Stanisław Głowa SJ, Warszawa

Pour vous, qui est Jésus-Christ? wydał A. M. Carré, Paris 1971, Le Cerf, s. 188.

Dzisiaj pamiętniki cieszą się dużą popularnością. Przyczyną tego nie jest tylko głód malowniczych szczegółów o tzw. życiu prywatnym. Na pewno chodzi także o jakąś autentyczność człowieka, o jego osobisty stosunek do waż-